

EPISTOLA NVNCVPATORIA:

herbæ usum, qn potius ne qs ea utat, absterret oēs & reuocat. Atq; utinā nullo rū āplius aīs insiderēt Lutherana dogmata, neminiq; mortaliū eēt cordi. Cer te si ita se res haberet, leuaremur hoc onere subeūdi p̄sentē (cui accingimur) las borē. At v̄o qm̄ formidādū est, nōnullos adhuc sup̄esse, q̄ necdū penitissimis a nimis recessibus intimisq; penetralibus excusserūt oīno pestilentē illā doctrinā, sed tacito pectore eādē adhuc amplectunt, exosculant & approbat, nō satis p̄ suasi, eā esse peruersā, ad eruēdā hāc uenenosā, imis terræ radicibus abstru sam radicē, cuius herba prominēs solo, acuta falce publici edicti ē succisa, tridēs eē hūc, & sarculū trifurcū atq; ligonē literariū apparam, nihil declinātes a recta antiq; patrū semita, q̄ dānator; ab ecclia hæreticor; (ut Manichæi, Arii, Vigi lāij, Eluidij, & reliq;) inias, atq; ex libris eor; cōdēnatis acceptas rōnes, suis pas sim inferuerūt opib; cōfutorijs, ut eas p̄sidio inuictæ ueritatis sideti eliderēt.

¶ Hoc aut n̄m q̄tulūcūq; studiū, amplissimæ tuæ dignitati dedicādū cēsum, clarissime Præses, tū ob incōcussam animi tui in cōsectādis priscor; patr; uestis gis soliditatē, q̄ noua dogmata ab illo; recto tramite exorbitātia, ceu uir; la; rite; sp̄ exhorruisti, non inemor prouerbij illius, apud Sapiētē cōscripti. Qui dissipat sepē, mordebit eū coluber. Vbi sepem, glossā interlinearis interpretat in stituta ecclie, q̄ si qs dissipauerit, atq; isolēter abiecerit, eū a diabolo, serpēte an tiq; & tortuoso mordicus ap̄hēdēdū phibet. Tū etiā ob indefessam ad extirpā dos Lutheranos cū libris errores operā, in sup̄ma Parisiani senatus curia haud segniter abs te p̄stitā, ut intemerata fidei synceritas & illabefacta sp̄ obseruet. Obnixeq; petimus, ut grauissimi tui noīs authoramēto cōprobes etiā ap̄ oēs illo; demolitionē, a nobis hic elaboratā, fulcimētoq; sacra; lra; ac sanctorū patrū, & rōnibus nō paucis utcūq; subnixā. Quā ubi syncera animi tui integri tas acerrimo suo iudicio probauerit, speramus eādē & ab alijs facile prabatū iri, & legētibus nō modicū fructū allaturā. Vale p̄sidiū & dulce decus meū, Ex Parisiis, anno ab incarnatione dñica uicesimoq̄rto sup̄ millesimū, & q̄ntesimū.

¶ INDEX EORVM QVAE IN HOC TRI

partito opere pertractant, in singulis libris per capitum or dinem digestus.

¶ In primo libro, hæc determinantur.

Vid Chriane libtatis noie, itidē & eccliaſticę, designat apud Luthe; & affectatores eius. Cap. .I.

¶ Nōnulla Lutheri dicta, quibus suā aſtruit libertatem Chri stianā, hoc in libro improbanda. II.

¶ Præter ea q̄ sacrū continet euāgeliū tempore ap̄stolor; fuisse pleraq; cōstituta, ad rectā totius ecclie moderationem. III.

¶ Sancto; patrū testimonio id etiā ostendi, q̄ multa circa ecclie primi tiue exordiū fuerit cōstituta, q̄ nō sunt i euāgelio apte cōscripta III.

¶ Beatū Dionysū Areopagitā a S. Paulo cōuersum, esse eor; sacrorū

INDEX CAPITVM.

- operum, quæ uulgo ipsi ascribuntur, authorem V
- ¶ Autoritate Damasceni & aliorum sanctorum patrum, idem quod modo ostensum est, comprobari, eminentiamque diuinæ Dionysii doctrinæ, contra Lutheri obrectationem, eorundem testimonio demonstrati. VI
- ¶ Dionysium etiam Areopagitam, in Gallia ad Christum illi annunciatum uenisse & apud Lutetiam Parisiorum, gloriosum consummasse suum martyrium VII
- ¶ Dissolutio rationum aduersæ partis, conuincere nitentium, opera quæ Dionysii nomine sunt annotata, non esse Dionysii Areopagitæ, sed alterius cuiuspiam authoris. VIII.
- ¶ Aliarum adhuc rationum, quæ aduersæ partis defensores adducunt, dissolutio, corroboras, opera Dionysio attributa, esse Dionysii Areopagitæ. IX
- ¶ A presbitero ecclesie moderatoribus recte constitui posse leges obligatorias: quarum transgressio inducat mortalis culpæ labem, æternæque damnationis reatum. X.
- ¶ Ecclesie primores ac presbiteros posse leges obligatorias cedere, etiam cum adiecta interminatione, quæ earum transgressores incurrat peccati mortalis reatum. XI
- ¶ Aliis insuper rationibus uim obligatoriam constitutionum ecclesiasticarum, qua fideles cōstringunt & coarctant, comprobari. XII.
- ¶ Christum non omnia præcepta ad ecclesie catholice statum cōferentia, in euangelio particulatim expressisse XIII.
- ¶ Quis euangelium, ad salutem sit sufficiens, non tamen omnia in eo apte ac particulatim contineri, quæ nobis ad consequendam uitam æternam sunt necessaria XIII.
- ¶ Veteris legis ceremonias, ab apostolis aboleri iussas, non autem scelerationes sacras, in nouo testamento ad integriorem euangelij obseruationem ordinatas. XV
- ¶ Ecclesie antistites & rectores, transgressoribus ecclesiasticarum legum recte interminari mortalis culpæ ac damnationis æternæ reatum XVI.
- ¶ Concilia generalia, ab errore noxio prorsus esse aliena, eademque recte in suis canonibus poenam transgressoribus indicere XVII.
- ¶ Non omnes humanas traditiones, sine discrimine a deo reprobantur, sed eas dumtaxat, quæ diuinis præceptis sunt contrariæ, & animarum saluti officiant XVIII
- ¶ Christianos, omnes obligari ad obseruandas ecclesie leges, etsi eas aliter boni & aliter improbi soleant exequi, diuersoque constituto sine. XIX
- ¶ Non esse insimulandos crudelitatis, ecclesie primates, quæ leges eius condiderint obligatorias cum adiectione poenarum. XX
- ¶ Non esse improbandum nec abrogandum cœlibatum sacerdotum, quamuis nonnulli per uitæ incōtinentiam illum cōtaminent. XXI.
- ¶ Ob multitudinem præuariantium indicta ieiunia, non esse tollendum

INDEX CAPITVM.

- ecclesiæ de ieiunijs seruandis præceptum XXII.
- ¶ Quænam sit uera libertas Christiana & euangelica, quam sibi asciscere debent omnes atq; comparare. XXIII
- ¶ Quidnã de septẽ dictis Lutheranis in principio huius libri propositis est sentiendum, præsertim de primo. XXIII
- ¶ Quid item de secundo, & sequentibus duobus Lutheri articulis prius positis, censendum est. XXV
- ¶ Solam fidem. naquaquam ad salutem sufficere, sed cum ea, & bona opera esse homini necessaria XXVI
- ¶ Opera bona in nobis nõ esse pctã, ut sentit perperã Lutherus, & p ea hominẽ iustificari atq; iustũ reddi, quod idem negat. XXVII
- ¶ Quid de quinto Lutheri articulo prius posito, & sexto, ferendum est iudiciũ. XXVIII.
- ¶ Quid demum de septimo, postremoq; Lutheri articulo, cæremoniisq; ecclesiasticis, est sentiendum XXIX.
- ¶ In secundo libro, hæc discutiuntur.
- Vam absurda sit Lutherana snia, de toto ordine ecclesiastico, de distinctione sacerdoti, & de sacrificio missæ Ca. .I.
- ¶ Ecclesiã Christi, diuersos gradus atq; ordines sortiri, quib; decenter ac concinne distinguitur. II.
- ¶ Alijs insuper rationibus ex scriptura depromptis, ostendi diuersitatẽ graduum, in ecclesiæ integritate constituendorum III.
- ¶ Non omnes Christianos, sine ætatis & sexus discrimine, habendos esse, dicẽdosq; sacerdotes III
- ¶ Alijs adhuc rationibus demonstrari, non omnes Christianos sine quouis discrimine, esse sacerdotes V
- ¶ Rationum Lutheranarum cõprobare nitentium, cõmune omnibus Christianis esse sacerdotiũ euangelicũ & nouæ legis, dissolutio VI
- ¶ Non ad omnes Christianos pertinere ministerium publice prædicandi uerbum dei, sed ad eos tantum, qui ad illud munus exercendũ, potestatem a superioribus suis acceperunt
- ¶ Non esse abrogandam missam priuatam, nec solis diebus dominicis celebrandum populo mysterium missæ, ut contendit Lutherus contra ecclesiasticum institutum VIII.
- ¶ Non expedire, in hoc ecclesiæ tẽpore astringi laicos ad sumendã singulis diebus dominicis sanctã eucharistiã, ut uult Lutherus. IX
- ¶ Sacramentũ altaris, in missa scdm ritũ ecclesiæ oblatũ, uere esse & dici

INDEX CAPITVM

- debere sacrificium nouæ legis, contra Lutheri sententiam. X
- ¶ Ecclesiæ sanctæ autoritate, & scriptorum ecclesiasticorum testimonio comprobati, missam esse sacrificium. XI
- ¶ Sanctionum etiam pontificiarum iurisq; canonici testimonio ostendit, qd sacramentum eucharistiæ in missæ celebratione oblatum, sit uerum & singulare sacrificium. XII
- ¶ Rationum Lutheranarum, sacramentum altaris non esse sacrificium, contententium, dissolutio. XIII.
- ¶ In sacramenti eucharistiæ prima institutõe, nõ solũ uerba cõtineri promissionẽ significãtia, sed & ea, q̄ designãt offeredi actũ & ministeriũ. 14
- ¶ Ipsius sacramenti eucharistiæ mädicationem & sumptionem, nequa q̄ repugnare rationi sacrificij, prius deo oblati. XV
- ¶ Diuersis rationibus, sanctum eucharistiæ sacramentum, & testamentum nonnunq̄ recte dici, & sacrificium XVI
- ¶ Sacrum missæ canonem, pie & recte compositum esse, eundemq; in magna ueneratione haberi debere XVII.
- ¶ Officium ecclesiasticum de sancto eucharistiæ sacramento, luculenter & præclare compositum esse. XVIII
- ¶ Qd recte constitutum sit, uerba consecrationis panis & calicis, debere esse secreta, illorumq; formam a quopiam mutari non posse, citra propriæ salutis iacturam. XIX
- ¶ Rationabilem esse constitutionem ecclesiasticam, qd a ieiunis consecretur & sumatur eucharistia, contra Lutheri placitum. XX
- ¶ Sacerdotẽ in missæ officio debere sumere sacramentũ eucharistiæ, a se cõsecratũ, cõtra Lutheri id negãtis impietatẽ & uesaniã XXI.
- ¶ Vnam hostiæ consecratæ partem, in officio missæ, sanctis æternæ gloriæ consortibus recte deputari. XXII.
- ¶ Non esse improbandam, sollicitam sui præparationem, ad debitã sanctæ eucharistiæ perceptionem. XXIII
- ¶ Horarum canonicarum lectionem, non esse damnandam, & quã ob causam illa est instituta XXIII
- ¶ Rationum, quibus horarum canonicarum lectionem improbat Lutherus, dissolutio XXV
- ¶ Autoritate sacræ scripturæ & probatorum authorum comprobati, qd ponendum sit purgatorium. XXVI
- ¶ Suffragia uiuentium prodesse animabus defunctorum, & potissimũ, sancti altaris sacrificium XXVII

INDEX CAPITVM.

- ¶ Nō esse leuiter credendas, nec in uniuersum damnandas, mortuorū, q̄ uiuis fieri dicuntur, apparitiones. XXVIII.
- ¶ Nō eē etiā improbāda, publica rei literariæ gymnasia, neq; in disciplinā & professione magisteria, cōtra Lutheri placitū. XXIX
- ¶ Gymnasiorū per alias adhuc rōnes approbatio, & rationū Lutheri illa improbantū, dissolutio. XXX

In tertio libro, hæc pertractantur.

Vam graue sit malū, monasticā uitā p̄fessum, cōtra eius uota & instituta scriptis pugnare Cap. .I.

- ¶ Ex ueteris & noui testamēti scriptura, solidū haberi testimoniū, q̄ liceat, cōmēdabileq; sit, uota facere deo. II.
- ¶ In noua etiā lege, authoritate & exēplo probari uota, sanctūq; uirginitatis propositum, a multis in ea esse seruatum III
- ¶ Nō solū tēporaria & ad certū seruāda tēpus, sed & p̄petua, totoq; uite spacio obligātia uota, fieri ab hominibus posse. III.
- ¶ Religionis monasticæ dignitatē, ab antiquitate eiusdem & diurnitate temporis quo uiguit, liquido patefieri. V
- ¶ Excellētā sanctitatis & doctrine eorū q̄ ordines monasticos instituerūt, magnā arguere cœnobiticæ uitæ dignitatē & p̄fectionē. VI
- ¶ Tres uirtutes circa quas uota consistunt monastica, tribus præcipuis uitis humano generi maxime noxijs aduersari, & tribus etiam, libere deo seruiendi impedimentis. VII.
- ¶ Obediētā, paupertatē & castitatē, triū uotoꝝ monasticorū materiā, sacra scripturæ & sanctorū patrū testimonio, solide cōprobari VIII
- ¶ Alias insup cœnobiticas cōstitutiones, & sacris lris esse cōsentaneas, & animarum saluti apprime cōducibiles IX
- ¶ Institutionē monasticā nō eē doctrinē Chri cōtrariā, nec oia q̄ i sacro cōtinent euāgelio, dei p̄cepta dici debere, cōtra Lutheri placitū X
- ¶ Quæ ante uotū, cōsilij fuerunt, facto iam uoto transire in præcepta, & esse tunc obligatoria. XI.
- ¶ Religionis monasticæ statum, non statim a principio esse omnino p̄fectum, sed per obseruationem institutorum illius uitæ, ad perfectiōnem assequendam tendere. XII
- ¶ Disciplinæ monasterialis uota, nequaq; fidei repugnare, neq; oīno dānandam esse in bonis operibus fiduciam XIII
- ¶ Vota monastica minime aduersari libertati Christianæ, sed eam potius reddere perfectiorem XIII

INDEX CAPITVM

- ¶ Satisfactionem per bona opera, de peccatis commissis: homini ad salutem animę esse necessariam, contra Lutheri sententiam. XV
- ¶ Aliorum insuper Lutheri errorum, ex libertate sua (quam statuit) manantium, explicatio atq; confutatio: & potissimum æqualitatis omnium bonorum operum in perfectione. XVI
- ¶ Monasticum institutum, sacrę scripturę authoritati haudquaquam aduersari: & in bonis operibus homines etiam deo coagentes esse, nec solum in illis passiuę se habere. XVII
- ¶ Bonorum spiritualium communicatiõem, inter membra corporis mystici fieri: & unius in alterum distributionem. XVIII
- ¶ Tres uirtutes, circa quas uota monastica uersantur, non solũ libere seruari posse: sed etiam uoto promitti, exemplo sanctorum patrũ, doceriq; ut uoueantur, & promissa exigi. XIX
- ¶ Vota monastica nequaquam diuinis repugnare præceptis: neq; officijs charitatis, quę proximis debemus. XX
- ¶ Filios etiam inuitis parentibus, posse monasticã uitam aggredi: nec his tali filiorum dissentientibus, obedire illos debere. XXI
- ¶ Institutionem monasticam nequaquam impedire officia charitatis: nec ociosos aut desidēs enutrire. XXII
- ¶ Religiosos non obligari de necessitate salutis: ad labores manuum exercendos pro uictu comparando. XXIII
- ¶ Votum castitatis neq; rationi rectę repugnare: neq; eius per solutionẽ cuiq; reddi impossibilem. XXIII
- ¶ Quod non potest uotum castitatis, ob difficultatem cęlibatus, in coniugium commutari: quod etiam deus nihil nobis præcepit factu impossibile. XXV
- ¶ Debiti coniugalis usum non semper esse annexum peccato, cõtra Lutherũ: sed ipsum plærũq; citra omnẽ culpę labẽ fieri posse. XXVI
- ¶ Votum castitatis ea de re fieri: quę in nostra potestate est cõstituta, suffragante dei auxilio. XXVII
- ¶ Non expedire religiosorum statui: q; loco uoti continentię, foret eis imposita castitas coniugalis. XXVIII
- ¶ Virginitatem alijs stipatam uirtutibus, mira excellentia effulgere: eandemq; nuptijs præferendam esse. XXIX
- ¶ Paupertatem monasticam recte etiam deo per uotum promitti: illamq; sufficientię rerum & abundantię in tota monasterij communitate, nequaquam repugnare. XXX

INDEX CAPITVM

- ¶ A paupertatis monasticę uinculo minime eos absolui, q̄ ex monasteriis ad prælationem ecclesiasticā assumuntur: sicut nec à uoto castitatis eorūdem relaxari. XXXI
- ¶ Obedientiam monasticam, primum de consilio esse: & deinceps de precepto, atq; per eam, religiosos suis omnibus superioribus: recto ordine subesse. XXXII
- ¶ Annum, quē probationis uocant, in suscipiendis ad monasteria religiosi recte institutum esse: ut eorum quæ subeunda sunt onerū, faciant ante periculum. XXXIII
- ¶ Non esse expectandam senilem & decrepitam ætatem, ad subeudum monasticę uitæ iugum: ut uult Lutherus. XXXIII

¶ INDICIS CAPITVM, TRI-
VM LIBRORVM HVIVS
OPERIS: FINIS.